

SOCIETATEA GEOGRAFICĂ ROMÂNĂ

PLANUL UNEI LUCRĂRI PRIVITORE

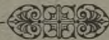
LA

310

BUCURESCII IN TRECUT ȘI IN PRESINTE

DE

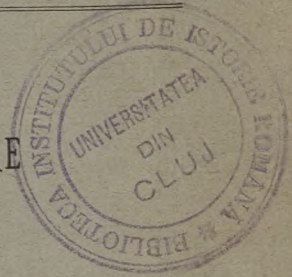
G. I. IONNESCU-GION

BUCURESCI
STABILIMENTUL GRAFIC I. V. SOCECŪ
59, STRADA BERZEI, 59.

1896.

Prețul 1 leu

B.I.R.

1745

SOCIETATEA GEOGRAFICĂ ROMÂNĂ

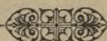
PLANUL UNEI LUCRĂRI PRIVITORE

LA

BUCURESCII IN TRECUT ȘI IN PRESINTE

DE

G. I. IONNESCUI-GION

BUCURESCI
STABILIMENTUL GRAFIC I. V. SOCECŪ

59, STRADA BERZEI, 59.

1896.

PLANUL LINGVISTIC PRIVILEGIAT

BUCHAREST II IN THE 30'S OF THE 20TH CENTURY
BUCHAREST II IN THE 30'S OF THE 20TH CENTURY

~~177~~

ROMANIAN-GIORGIO

BUCHAREST

ROMANIAN GEOGRAPHICAL SOCIETY

1898

PLANUL UNEI LUCRARI PRIVITORE

la

« BUCURESCII ÎN TRECUT ȘI ÎN PRESENTE ».

Autorii dicționarelor geografice ale diferitelor districte din România, dicționare premiate de Societatea noastră, au consacrat fie-căreia din capitalele județelor române câte un articol mai amănunțit de cât celor-l-alte orașe și orașele ale districtului ce studiaă.

Ca și din cele-l-alte puncte de vedere, autorii au ciuitat, și din punctul de vedere istoric, să strângă pentru viața trecută a orașului-capitală cât mai multe amănunte, toate menite a reînvia înaintea noastră ceia ce fuseseră altă dată Buzeul, Câmpulungul, Piteștii, Galații, Iașii.

Atât cât planul lucrării lor, și atât cât răspândirea foarte răslătă a acestor amănunte le permiteă, autorii au zugrăvit, unii mai viu, alții mai fumur, istoria capitalelor de astă-đi ale districtelor noastre.

Adese-orî necompletă, în multe rânduri intreruptă tocmai acolo unde evenimentele erau de uă vorbitore însemnătate, istoria acestor orașe românesce, chiar așa trunchiată cum ni se înfățișeză, are pentru noi toți un interes de mâna ântăia, pentru că într'însa vedem, mai bine și mai pitoresc, fapte și obiceiuri, legi și tradițiuni, pe cari Cronicarul seú Istorical le-au trecut sub tăcere, luați fiind

în fuga condeiului de evenimentele generale ale tuturor Românilor.

Citirea acestor lucrări geografice, lucrate și tipărite mulțamită îndemnului și ajutorului Societății noastre, m'a îmbiat încă de mult — sunt zece ani de-atuncea, — să adun, la rândul meu, ori de câte ori prilej mi se oferea, notițe asupra două din orașele Țării-Românesci, și-anume: asupra Pitescilor și-asupra Bucurescilor.

Intr'un alt rând voiŭ cere voiă Maiestăței Vostre și Societăței, pentru a supune înainte-Vă planul unei monografii a orașului Pitesci.

Astă-đi vin respectos a cere luminele societății de geografă asupra unei lucrări, cu care mă îndeletnicesc de la Octombre al anului trecut, și care va fi intitulată *Bucurescii în trecut și în presinte*.

Eŭ cred că, chiar după titlul lucrărei mele, divisiunea care mi se impune este următórea:

Partea întâia: istoria Bucurescilor din timpurile cele mai vechi și până la focul cel mare din 1847, în urma căruia fosta capitală a principatului Țării-Românesci câștigă uă nouă fisionomie.

Partea a doua: Bucurescii de astă-đi, cu minunata lor rîvnă și putere de a cresce, de a se întinde și de a se împodobi, așa cum nu multe din orașele cele mari ale Europei aŭ putut-o face în vremile din urmă, într'un timp așa de scurt.

Ca uă trecere firéscă de la partea vechiă și istorică a orașului la cele ce sunt astă-đi sub ochii noștri, ca un fel de necesară legătură între trecut și presinte, lucrarea noastră va conține uă parte intermediară, pe care ași putea-o întitula: *Bucurescii, din punctul de vedere legendar, anecdotic și pitoresc*.

Prin urmare, trei părți bine hotărîte: *Bucurescii în istoria*, *Bucurescii în legendă*, *Bucurescii în prezente*.

Sub-divisiunile acestor trei mari părți ar putea fi următoarele:

La întâia mare parte *Bucurescii în istoria*, am subîmpărțit lucrarea mea astfel:

Capitolul întâiu: păreri, — fără afirmațiuni, fără ipoteze științifice, — ale învățaților noștri asupra primelor începuturi ale orașului, pe care ursitorea l' scrise în cartea sôrtei cu mare viitor, precum și istoria acestui oraș în suta a cinci-spre-țecea, decât n'ar fi de cât de la 1462, când Bucurescii erau probabil acea *fortezza di palude* de care vorbesce un ambasador venețian din timpul lui Vlad Țepeș, și de la 1476, de când Ștefan Bátor, guvernatorul Transilvaniei, scria Sibienilor tot de lângă pădurile Bucurescilor, unde era *Cetatea Dâmboviței*, cea vestită prin bogățiile, și hainele cele scumpe, și stégurile lui Radu-cel-Frumos și 'n care la 25 Noembrie 1473, intră Ștefan-cel-Mare al Moldovei, și se veseli trei zile pentru că biruise pe Radu.

Ajutându-ne cu studiile învățatului nostru coleg, d-nul Gr. Tocilescu, vom năzui să ne dăm séma de ceia ce fusără Bucurescii înainte de suta a cinci-spre-țecea, și nu vom uita documentele cari sunt menite, direct sau indirect, să ne lumineze, chiar cu o lumină mică și tremurătoare, viața iubitului nostru oraș de acum patru sute și mai bine de ani. Vitrega potrivire a vremurilor și veltorile vijelióse ale trecutului ne silesc pentru suta a cinci-spre-țecea să ne mulțămim și chiar cu cele mai modeste și mai concise amănunte.

Cu suta a XVI-lea am intra într'al douilea capitol al istoriei Bucurescilor. Orașul e mare, e bine constituit. Semnele de viață ce ni s'au păstrat de la 1500 încóce ne

îndreptăţesc pe deplin a afirma lucrul acesta. Comerţul Bucureştilor cu Braşovul este unul din cele mai însemnate, în raport cu comerţul celorlalte oraşe. În pragul secolului XVI-lea, la 1503, plăcă negustori şi vin negustori de la Bucureşti la Braşov şi de la Braşov la Bucureşti. După cum spun şi documentele Hurmuzake, *Bocerestyan* este *sedes Waywodalis*, este oraş mare, şi ceva mai târziu cu vr'o câţi-va ani, palatul domnesc al lui Mircea Ciobanul de la Curtea-Vechiă este atât de mare şi atât de bine mobilat, încât Polonul Mateiü Strikovski, care prânzesc la masa domnescă în Bucureşti, la 1574, nu se poate opri de a nu cere voia să 'l viziteze şi să admire iatacul domnesc şi potretul lui Ştefan-cel-Mare al Moldovei, atârnat de perete într'acel iatac.

Tot într'acest capitol II-lea vor intra toate amănuntele privitoare la fortificaţiunile Bucureştilor, făcute unele de Mihai şi altele de Sinan-Paşa. Ne vom servi pentru a le descrie de arăturile, p'allocurea amănunţite, ce ni s'aŭ păstrat de la un călugăr grec Nikifor, prins de Sinan probabil în Bucureşti, şi apoi fugit în Transilvania.

Materia nu va lipsi acestui capitol. Bucureşcii secolului XVI-lea cu Românii săi, şi cu Ţigani, cu Evreii şi cu Catolicii, merită numele de *oraş mare*, pe care i-l dă un document din 1576. Pe lângă amănuntele ce avem încă de acum strânse în caietele noastre, altele ne mai aşteaptă în isvórelle încă necercetate.

Capitolul III al părţii întâia va conţine istoria capitalei din suta XVII-ea. Trist, nenorocit, jăfuit, părăsit la început, îndată după mórtea lui Mihai Viteazul, după cum ne spun scrisorile lui Ión Potocki, comandantul armatelor polone cari veniseră cu Simion Movilă în Ţara Românescă, Bucureşcii îşi revin iute în fire, pentru a deveni, în mai

puțin de 35—40 de ani, éráși, cum spun documentele, «*minunata cetate*» ori «*minunatul oraș*». La 1639, Mateiú Bassarab ȓice subsemnând chrisóvele: în palatul nostru cel de căpeteniá din de Dumneȓeu pázita cetate a Bucurescilor.

Aménuntele se 'nmulȓesc. Vr'o câte-va date privitóre la gospodária orașului, numele a cător-va mahalale și hanuri, într'un cuvânt vr'o câte-va condeie prin ajutorul cărora putem vedé cu ochii minȓei Bucurescii de acum doué sute și mai bine de ani.

Intre 1650 și 1700, aménuntele devin din ce în ce mai numeróse. Domniele lui Șerban Cantacuzino și Constantin Brâncovénu aú lásat, din fericire, în urmă-le multe și nu mărunte documente asupra Bucurescilor din vremurile lor.

Capitolul IV-lea al părȓei ántáia ni se presintá cu istoria Bucurescilor în suta a XVIII-ea. Pentru acéstá parte a lucrării nóstre, aménuntele sunt cu maldărul. Sunt momente din viéȓa capitalei pe cari documentele le descriú cu o bogáȓia atát de uimitóre în cât veȓi, ca se ȓic ast-fel, tráind pe strámoșii nóștri de-acum 100 și 150 de ani, în cele 89 de mahalale ale Bucurescilor.

Cunóscem casele istorice, cu hártiele și hrisóvele cărora ne ajutám și nu puȓin, și pentru vécul XVII-lea; cunóscem cestionile de pavare, mai propriú de podélá, de canalisare, de iluminat, de aliniare, de márginare a raȓei orașului; vedem mulȓimea Românilor, Grecilor și străinilor bíjbíind și mișunând pe podurile Bucurescilor, în cât un anonim se va crede 'ndreptáȓit a scrie cu orientálá esageráȓiune cá «*Bucurescii, fiind unul din cele mai mari și mai vestite orașe ale Europei, coprinde în rěsfáȓatele sale sînurí ómeni de multe némuri*».

De la 1750 și până la 1800 nu e mișcare în Europa

pe terêmul politic, artistic, sciințific, care să nu și aibă ecoul și urmările sale în Bucuresci.

Daă un singur exemplu, dér e tipic. *Mesmerismul*, teoria nebulosă a magnetismului animal, scosă la modă de doctorul vienes Mesmer și care pasiona adânc Viena, Germania, Parisul ca și năsdărăvăniile lui Cagliostro, își avea adeptii săi în Bucuresci. Unul dintr'ênșii, Pitarul Peticari, este trâmisi de Alexandru Moruzi la mănăstirea Dealului pentru ca, acolo, sub paza Egumenului, «*să tălmăcască trebile viitorului*» . . . «*și 'l vom trămite și 'ntr'un ostrov de mare,*» adauge Domnitorul, dacă Peticari nu se va linisci.

Incontestabil, numai de documente nu ne putem plânge pentru secolul XVIII-lea.

Capitolul V va merge cu istoria secolului XIX până la anul 1847, când, după cum șiseiă, focul cel mare dă Bucurescilor uă nouă fisionomiă și 'l îndruméză încet-încet spre orașul de astă-și.

Intr'acest capitol ale cărei subdivisiuni ar fi: Bucuresciă Rușilor de la 1806 la 1812, Bucuresciă lui Caragiă, Bucuresciă lui Grigore Vodă Ghica, Bucuresciă din 1829 și ai lui Kiseleff, și 'n fine Bucuresci Bibescului, — amênuntele sunt tot atât de numeroșe ca și cele ce găsim pentru Bucuresciă de acum o sută de ani.

Materia acestui din urmă capitol devine cu atât mai viă, cu cât sunt încă bētrâni cari, prin ei însiși sau de la părinți, sciū să ne spună fôrte multe date, unele mai interesante de cât altele. Tradițiunea orală, controlată de documentele scrise! — nimic mai frumos, mai viū și mai suggestiv pentru istoricul care nu se mulțamesce numai să sciă, ci voiesce să'și vadă cu ochii minței epoca, locul, omul ce zugrăvesce. Venerabilul d. Nicolae Crețulescu și

aduce bine aminte de la 1830 încóce; venerabilul d. Stefan Greceanu, mulțămită documentelor ce posedă și amintirilor sale personale, a bine-voit a desfășura și va mai desfășura înainte-ne trîmba nesfârșită a trecutului bucurescén; venerabilul d. Costake Bălcescu, scriitor la Vorniciă la 1829, adică acum 67 de ani, povestese ca și cum ar fi fost ieri Bucurescii de acum 60 de ani și când se ridică la ceia-ce spunea bunicul său despre mamă, din némul Băbenilor, ne ducem cu dînsul pe aripele tradițiunei orale dincolo de Alexandru Ipsilanti, în secolul XVIII-lea. Ca și acești protagoniști ai vârstei bucurescene, cari, ori de câte vorbesc de Bucuresci, se miră și se crucesc de fenomenala lui schimbare, mărire și europenizare, — ca și ei, ȕic, dar într'altă notă și altă măsură, sunt încă mulți preoți bătrâni prin mahalale, cari nu așteptă de cât să le dai ghiez pentru a deschide sacul lor doldora de amintiri ale trecutului și pentru a'ți povesti câte 'n lume și 'n sóre cu plăcerea propriă bătrînului și cu caracteristica formulă de confirmare: *le-am vèdut cu ochii mei!*

Din spusele, povestile și destăinuirile adese-orî primitive ale acestor preoți și alți bătrâni, precum și din tot ce, ca legendă, anecdote și spuse din bătrâni, nu s'aũ păstrat prin documente, se 'ntrupéză o minunată istoriă legendară, pitoréscă și anecdotică a Bucurescilor din trecut.

În cele trei capitole ce cuget a da acestei părți a lucrării mele voiũ orândui materia în următorul mod:

În capitolul I voiũ înșira legendele privitoare la 'ntregul oraș, pe urmă 'n parte legendele bisericilor, mahalalelor, Dîmboviței, riulețiilor și pîriiașilor, ale bălților și bal-tócelor cari aũ fost și numai sunt, — tot atâtea amênunte cari nu se găsesc de cât fórte rar scrise de cei învèțați,

dar cari s'aũ păstrat prin tradițiune orală cu atât mai bine, cu cât mai puțină era știința de carte a bătrânilor noștri.

În capitolul II va intra partea pitorească, cu serbările, veseliele, petrecerile, hramurile breslelor, grădinile cele vechi. Sunt în scriitorii străini și 'n relațiunile călătorilor din suta a XVII-ea și din suta a XVIII-ea destule amănunte, pentru ca să ne facem o ideeă despre viața bucurescenă, dacă n'ar fi de cât de la 1595, de când cămilele din armata lui Sinan-Pașa umpleau ulițele Bucurescilor și până la 1804, când Grecii vântură-lume, întorcându-se de la Paris, se decoraũ ei pe ei înșiși cu Crucea Legiunii-de-Onóre și se plimbaũ mândri întocmai ca niște capre pe ulițele Bucurescilor, ceia-ce făcea pe agentul Impăratului Napoleon să protesteze cu violență la Domnitor.

În capitolul III va intra partea anecdotică a lucrărei, spusele și povestirile privitoare la momente supreme din viața Bucurescilor. Ciurma, holera, fómetea, cutremurile atât de numeroase la 'nceputul acestui secol, focurile cari se numără cu decile, clădirile de biserici, hanurile, ulițele, puțurile și fântânile Bucurescilor, — toate acestea vor completa și vor verifica amănuntele generale date în partea întâia a lucrărei. Nu vom pricepe nici odată pe deplin viața uneia din monastirile Bucurescilor, bunióră Văcărescii, Radu-Vodă seũ Cotroceni, până când nu vom zugrăvi și neîntrecuta corupțiune și lăcomiă a Egumenilor Greci în curtea cărora, când veniaũ cu plocóne și așteptaũ mult până să vedă sfânta față a Egumenului, preoții români de la sate erau, spre batjocură, puși de țigani lucătari ai Grecului să *tóce făină* pentru perișórele sfântului Egumen.

II.

Pentru a pune 'n picioré și a adevéri tóte afirmațiunile ce vom aduce pentru ilustrarea părței ântâia, numită *Bucurescii în Istoriă*, avem documentele publicate până ađi, în fruntea cărora punem, ca pentru ori-ce lucrare istorică română, colecțiunea nemuritorului Hurmuzake; apoi, documentele atât de vorbitóre din cele șepťe volume ale colecțiunei d-lui V. A. Ureche, *Arhiva Istorică* a d-lui Hasdeu, *Tesaurul de Monumente Istorice* ale lui Papiu Ilarian, *Uricariul* lui Codrescu, în care pentru podul Calicilor găsim hotărítóre hrisóve; mai la vale, avem *Cronicele* muntene și moldovene cari ni sunt și ne vor fi de mare ajutor. Adag documentele ce am încă de studiat în Arhivele Statului, în Arhiva Academiei, în biblioteca Museului din Bucuresci, și 'n fine tot ce s'a scris direct saú indirect despre vieța de demult a Bucurescilor.

Dupé cum se sciă de cei ce se ocupă cu asemenea studii, la noi mai mult de cât într'altă parte, sciințele și datele despre un subiect le găsesci adese-orí acolo unde nici cu gândul n'ai gândi, — și se mai scie tot ast-fel că un mic și 'n aparență neînsemnat aménunt îți deschide adesea orizonturi noi și mari, și te 'ndruméză tot atât de bine, spre aflarea adevérului, cât și o întinsă relațiune.

Nu; astă-đi nu ne mai putem plânge că nu avem isvóre. Din contră, ele curg cu belșug din tóte părțile. Să scim numai să le canalisăm spre ogórele nóstre, și 'n curândă vreme, acestea vor rodi mult, frumos și bine. Altă dată, din lipsa de isvóre istorice, ajunseseră predecesorii noștri la credința că noi, în țéřile române, am trăit cu desévérșire isolați, că am fost închiși de cele-l-alte țéři ale

Europei, ca cu un fel de zid al Chinei și că tot ce avem, e nou și de curând adus.

Documentele ce cunoșcem ați și vom cunoște mâine și poimâine, toate într'un glas ne spun că toți cei ce au crezut ast-fel s'au înșelat adânc; și ne mai spun documentele că nu a fost mișcare și nu a fost invențiune în Europa, care să nu fi fost cunoscută, simțită, adusă și în țările române. Montgolfier moré la 1810, și la 1818 primul balon se înalță în Bucuresci și apucă spre Dudescl.

Și tablouri, și reviste, și ȝiare, — așa numitele *gazeturi*, cum le ȝice la 1794 Alexandru Moruzi, vin toate în țară și sunt aprețuite, citite, comentate. La 1720, comitetul administrativ al Olteniei austriace de la 1718 scrie către *Hof-Kriegsrath* la Viena că boierul Strâmbeanu, fost secretar român al lui Constantin Brâncovénu, e om învățat *und will man dass er auch in Litteratur excellire*.

Literatura, filosofia, istoria din Apus sunt citite la Bucuresci. *Acta Eruditorum Lipsiensia* din Lipsca, *Neue Zeitungen von Gelehrten Sachen* tot de acolo; *le Journal des Savants*, *La Gazette de France* care încă de la 1714 are corespondențe din Viena și din Constantinopole privitoare și la viața Bucurescilor noștri, *Le Mercure de France* în care Constantin Mavrocordat își publica la 1742 reforma sa din Bucuresci și o mulțime de alte ȝiare și reviste vin la Bucuresci. Nu e nimic din Europa care să nu'și aibă în secolul XVIII-lea resunetul său, adese-orî ciudat, și în Bucuresci.

Nu mai urmez cu citarea probelor. Ele sunt multe; izvórele ni le presintă la fiă-ce pas. Rémâne ca noi să scim a le folosi, și uă viața nouă va intra în istoria trecutului, spre a o regenera cu desevêșire, spre cel mai mare bine al ei și al nostru.

Și acum, pentru a reveni la planul lucrării mele *Bucurescii în trecut și în prezent*, îmi rămâne a supune Majestății Vostre și capitoarele din care se va alcătui a treia și ultima parte a operei.

Bucurescii în prezente vor coprinde în capitolul I istoria orașului atât timp cât el fu capitala Principatului Țării-Românesce de la 1848 și până la 1859, cu tot ceia-ce Revoluțiunea, domnia lui Știrbei și Căimăcămia făcură pentru dânsul; — în capitolul II-lea istoria orașului atât timp cât el fu capitala Principatelor-Unite sub Domnitorul Alexandru-Ión I Cuza și sub Domnitorul Carol I de Hohenzollern, adică de la 1859 și până la 1881, cu tot ceia-ce Statul Român și Primăria făcură în restimpul acesta pentru înfrumusețarea Bucurescilor; — și 'n fine capitolul III-lea, istoria Bucurescilor, capitală a Regatului României sub Domnia Regelui Carol I, adică zugrăvirea *de visu* acelei mai amețitoare preschimbări și propășiri ce s'aũ desevêșit într'un oraș ca Bucurescii și într'un timp atât de scurt.

Și'ntr'adevêr, Sire, pentru mine unul, care, de la Iuliu 1895, mă preumblu aprópe ȕilnic ceasuri întregi prin bêtânul oraș al Bucurescilor, de acum o sută și mai bine de ani, preschimbările sunt uimitóre! De câte orı nu am ocolit și nu voiũ mai ocoli încă vechia curte domnescă, începênd de la Pórtă de sus seũ Pórtă de Fier (strada Covaci) și până la Pórtă de jos saũ Pórtă-Mică (strada Șelari) trecênd pe la băile Turcesci (hotel Victoria). Apuc de la Pușcăriă (Piața sf. Anton) în sus, spre móra de lângă Bărăția, alimentată de apa care vine tocmai din lacul Icónei prin Têrgul-Cucului din spatele și lătura bisericeii sf. Gheorghe-Noũ; es prin Boiangii în têtgul Lipscanilor și, trecênd prin ulicioarele de lângă boltele acestor credincioși ai târgului de

la Lipsca, daŭ lângă Stavropoleos zidit, ca și Hanul Constantin-Vodă (Palatul Poștelor) pe locurile trufașilor Bălăcenii. Încă vre-o câți-va pași și ietă-mă în podul Brașovului, numit din vremurile Brâncovenului podul Mogoșoiei, ađi uruitorea cale a Victoriei. Mă uit la stânga și 'n față la casele Văcărescilor (casa Prager) și pornesc la drepta privind când de o parte, când de alta a podului casele lui Damari (hotel de France), casele Meitani (Poliția) casele Filipescilor, Cantacuzenilor, Ghiculescilor, Cocreșcilor, Crețulescilor și până la locul Colfescului (Palatul Regal). Inaintez spre stânga puțin și ietă mă în livedea Văcărescilor (Ateneul). Mă las la drepta prin mahalaua Boténului (strada Clementei); tai la vale apucând spre Colțea și vechia Carvasara, și ferindu-mă la casele Cornescilor (strada Regală) de câinii cei sêlbatici ai acestor boieri. Las la stânga casele Câmpinenilor (Eforia Spitalelor) și la drepta alte locuri cantacuzinesti, trecute prin căsătoria întăi în familia Racovișcilor și apoi într'a Șuțulescilor. Inaintez la vale pe lângă hanul lui Zamfir și cotesc la stânga pe lângă vestitul han al sfințului Gheorghe-Noŭ. Etă-mă în capul podului Têrgului-de-Afară. Dacă la hanul lui Zamfir ași fi întâlnit un bătrân preot de la biserica lui Ghiorma Banul, el mi'ar fi spus în taină că de la casele Balenului și ale Barcănescului (casa Göbl și vechia Poștă) se întind pimnițe sub pimnițe care duc la ganguri subterane (Naționala), cari merg până la Curtea-Vechiă, ascunđetori din vremuri bătrâne. Dar nu, prefer la lumina scăđendă a ăilei se ieŭ pe Podul Têrgului-de-Afară, cel podit cu podine tot-d'a-una stricate, și cobor până la Răzvan; trec gârlița Bucureșcena de lângă Pescăria-veche și, apucând pe lângă gârliță, prin mahalaua Domnița Ancuța (Vergul) ies la casele Băltărețului (Stelea, Calomfirescu, Domnița). Mi-e lesne de aci, căci maidanele sunt ne-

numărate, se o iéu tot pe lângă gărlit, se taiu mahalaua Lucacilor și se ajung până la biserica Oltenilor de unde la duoi pași dai în pădure.

Și s'a făcut nóptea : uă tăcere adâncă se întinde asupra Bucurescilor ; nimic nu o întrerupe de cât lătratul câinilor nenumărați pe vremurile acelea, și, vara, orăcăitul cicălitlor al bróscelor de prin bălțile și băltócele Bucurescilor, și 'n deosebi din mahalaua Broscenilor. Nimeni nu umblă nóptea. Rar, pe podurile cele mari ale Mogoșoei, Calicilor, Têrgului-de-Afară și Bellicului și prin ulițele boieresci, ca mahalaua Arhimandritului (sfinții Apostoli) și mahalaua Golescului (sub Mitropolie), rar se vede eșind, din curțile Dudescilor, Golescilor, Brâncovenilor, Fălcoienilor, Obedenilor, Grece- nilor, câte o butcă seú caléscă precedată de duoi Țigani cu masalale. Prin cele-l'alte mahalale nu se aude în întunerecul adânc de cât strigăte *cine-i acolo?* al stréjarilor seú rês-pântiașilor, iar în vremuri de primejdiă, de bajeniă, de ciumă și rêsboiú, strigătele patrulelor, al caraulilor formate din mahalagii cari câte 10 — 15 cutreieră mahalaua. Și se în- tâlnesce patrulă cu patrulă. Cine-i acolo? — Straja Vergului! Dar voi cine sunteți? -- Straja Sântului Stefan! . . . . . Și câte altele!

Și după ce ai trăit și trăesci acestea din cărți și do- cumente, se te reîntorci la realitatea actuală, la Bucuresci de ađi! Ce schimbare și ce tranșiune! Sunt atât de violente și atât de neașteptate, în cât îți vine se esclami ca bătrânul bucurescén care 'mi đicea: — Domnule, dacă s'ar scula tata din mormént și ar vedea Bucurescii de acum, pe cruce și pe evangheliă s'ar jura că orașul ăsta nu e Bu- curescii. . . . .

Și'ntr'adevăr, Sire, de la 6 de diminéță, de când flue- rile fabricelor, atelierilor, usinelor, drumurilor de fer, re-

chiamă la muncă populațiunea bucurescenă, și până după miezul nopții când uruitul trăsurilor începe se dispară pe unele strade, pentru a reincepe spre cele ce duc la Hală, — Bucurescii, ca viață, ca animațiune, ca intensitate de mișcare, miră până și pe străinul obicinuit cu valurile mulțimei omenesci de prin marile capitale.

Trebue gerul amorțitor al unei ierne siberiene sau căldura moleșitoare și adormitoare a unei veri sahariene, pentru ca ulița în Bucuresci să pierdă animațiunea, viața și sordalnică ei frecuență. Vorbesc numai de ceia ce alcătuesce puterea și farmecul unui oraș: munca și viața. Las la o parte noile edificii, noile strade, noile bulevarde și acea canalizare a Dâmboviței, râul iubit al Bucurescilor după cum Bucurescii erau și sunt *Cetatea Dâmboviței*, canalizare care într'una din părțile lor cele mai vii a schimbat cu desăvârșire fisionomia vechilor Bucuresci.

Tóte aceste minunate creșteri și podóbe ale Bucurescilor de ađi le vedem cu toți. Ele vor alcătui capitolele lucrării mele cari vor forma *Bucurescii în presinte*. Nu voiú avea de cât să mă uit cu ochii românesci la zelul și munca ce pun Bucurescenii în prenoirea și înfrumusețarea veselului lor orași, și 'mi voiú simți puterile însutite pentru desăvârșirea lucrării mele.

Prin îndemnul tot-d'a-una iubitor și voința tot-d'a-una înțeleptă a Majestăței-Téle, Bucurescii, în cești din urmă 30 de ani, s'aú înălțat sus de tot. Statul, Primăria, cetățenii aú conlucrat pe întrecere la acéstă înălțare. Entusiasmul la muncă a fost mare, și încă mai mare a fost norocul orașului. Astă-đi, în vesele bucurii bucurându-se, legendarul Bucur vede Bucurescii avénd loc de cinste printre multe alte orașe europene.

Fiă ca și lucrarea mea să aibă norocul Bucurescilor ;
fiă ca ea să se arete demnă de augusta aprobare a Ma-
jestăței-Téle ; fiă ca ea să slujescă spre folosul concetățe-
nilor mei bucuresceni !

DIN SCRIERILE D-LUI IONNESCU-GION

	L. B.
1) <i>Ludovic XIV și Constantin Brâncovénu</i> , studie asupra politicei franceze în Europa răsăritenă	7 —
2) <i>Elementul pitoresc în Cronicele române</i>	1 —
3) <i>Entusiasmul în trecuta generațiune</i>	1 —
4) <i>Studiul istoriei naționale în scótele nóstre</i>	1 —
5) <i>Geografia în Cronicariă Români</i>	1 —
6) <i>Astra (roman)</i> , traducțiune după <i>Dito și Idem</i>	6 —
7) <i>Nuwele</i> , traducțiune după <i>Handzeichnungen</i> , de <i>Carmen Sylva</i>	6 —
8) <i>Călătoria lui Carol XII, Regele Suediei, prin România</i>	1 —
9) <i>Dușmanii lui Mihai Vitézul</i>	1 —
10) <i>Bucurescii în timpul Revoluțiunii franceze</i>	1 —
11) <i>România în secolul XVII. Schiță geografică</i>	1 —
12) <i>Cum vorbim</i>	1 50
13) <i>Raport asupra expozițiunii geografice internaționale de la Berna, 1891</i>	— 50
14) <i>Din Istoria Fanarioților în România</i>	4 —
15) <i>Muzeul pedagogic român</i>	— 50
16) <i>Doftoricescul meșteșug în trecutul țerilor române</i>	1 —
17) <i>Ciuma și Holera după Zaveră</i>	1 —
18) <i>Poetica Română</i> , aprobată de onor. Minister al Cultelor și Instrucțiunii publice, edițiunea a doua	4 —
19) <i>Mihail Kogălniceanu și Răpirea Basarabiei</i>	1 —
20) <i>Incercare asupra istoriei Sciințelor în țerile române</i>	1 —
21) <i>Portrete istorice</i>	2 —
22) <i>Din istoria și comerțul Brașovului în secolul XVI</i>	— 50
23) <i>Generalul Florescu</i>	1 —
24) <i>Istorige</i>	— 30
25) <i>Marea Frescă istorică a Ateneului Român</i>	1 —
26) <i>Planul unei lucrări privitoare la Bucurescii în trecut și în presinte</i>	1 —

(Aceste scrieri se găsesc la librăriile Socecú, Sfetea, Steinberg, Müller).

